

Vesienhallintaa Länsi-Uudenmaan rannikkoalueen maa- ja metsätalousalueilla VALUME II – hankkeen loppuraportti

Toiminnanjohtaja **Jaana Pönni**, jaana.ponni@luvy.fi; 050 575 1738

Hankepäälikkö **Anu Suonpää-Espinola**, anu.suonpaa-espinola@luvy.fi; 044 745 7197

Hankekoordinaattori **Annika Söderholm-Emas**, annika.soderholm-emas@luvy.fi; 044 528 5019

Hankkeen toteutusaika: 28.11.2022-15.6.2025

Hankkeen vesinäytteiden tulokset tallennetaan VESLA-rekisteriin ja kunnostustoimenpiteet vesistökunnostajan karttapalveluun.



Sisältö

1	HANKKEEN TOIMINNAN KUVAUS	3
1.1	Tiivistelmä / yhteenvedo hankkeen toteutuksesta ja saavutetuista tuloksista	3
1.2	Hankkeen lähtökohta, tavoitteet ja kohderyhmä / kohdealue ja kartta	3
1.2.1	Dragsviksfjärdenin valuma-alue, Raasepori	4
1.2.2	Pikkalanlahden valuma-alue, Siuntio	4
1.2.3	Tavastfjärdenin valuma-alue, Kirkkonummi	5
1.3	Hankkeen toteutus	6
1.3.1	Dragsviksfjärdenin valuma-alueen toimenpiteet	6
1.3.2	Pikkalanlahden valuma-alueen toimenpiteet	10
1.3.3	Tavastfjärdenin valuma-alueen toimenpiteet	11
1.4	Yhteistyö ja sidosryhmätyöskentely	12
1.5	Viestintä ja tiedottaminen	13
1.5.1	Hankkeen innovatiivisuus, monistettavuus, uutuusarvo, hankkeen hyöty	13
1.6	Hankkeen tuotokset	14
1.7	Hankkeen tulokset	14
1.8	Toiminnan jatkuvuus	15
1.9	Projektin rahoitus	15
1.10	Hankkeen toteutus numeroina	15
1.11	Hankkeen vaikuttavuus	16

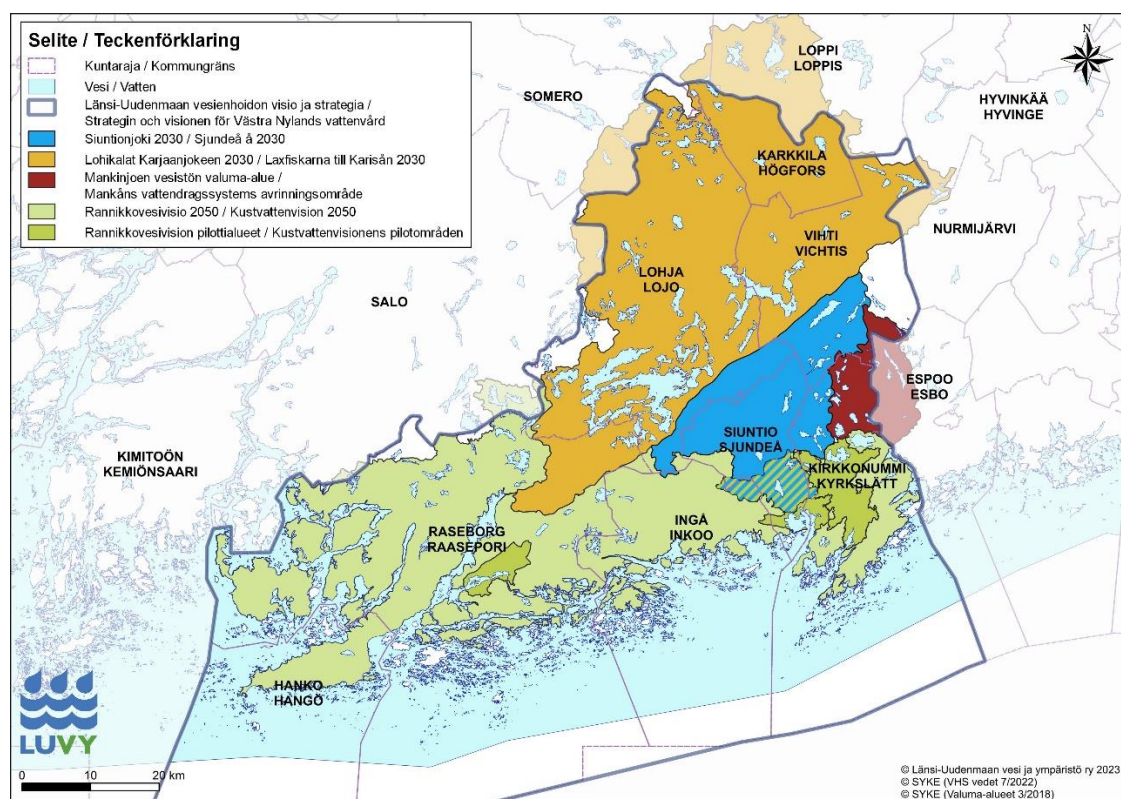
1 HANKKEEN TOIMINNAN KUVAUS

1.1 Tiivistelmä / yhteenveto hankkeen toteutuksesta ja saavutetuista tuloksista

VALUME II- hankkeessa toimenpiteitä tehtiin kolmella kuntien kanssa yhdessä valituilla pilottialueilla (Raaseporin Dragsviksfjärden, Siuntion Pikkalanlahti ja Kirkkonummen Tavastfjärden) valuma-alueilla. Hanke toteutti Länsi-Uudenmaan Rannikkovesivisiota 2050. Osalle valuma-alueista rakennettiin vesienhallintaratkaisuja olemassa olevien yleissuunnitelmien perusteella ja osalle alueista tehtiin ennen rakentamista monipuolinen valuma-alueitasoinen suunnitelma, jotta vesienhallintaratkaisut saatiin sijoitettua optimaalisesti. Hankkeessa toteutettiin lisäksi tiedonvaihtoa ja vuorovaikutteista opastusta ja neuvontaa mm. vesistöystävällisestä maataloudesta yhteistyössä alueen muiden vesistökunnostushankkeiden kanssa.

1.2 Hankkeen lähtökohta, tavoitteet ja kohderyhmä / kohdealue ja kartta

Rannikkovesivisio 2050 on Länsi-Uudenmaan rannikkovesikunnostuksen tiekartta. Kunnostustyö on aloitettu alueen kuntien kanssa kuntien valitsemilla pilottilaueilla, joista kunnostustyötä on tarkoitus myöhemmin laajentaa muualle rannikkoalueellamme. Rannikkovesityön tavoitteena on parantaa rannikkovesien ja samalla myös koko Itämeren tilaa. Tarve kunnostustyölle kumpuaa tilanteesta, missä rannikkovetemme on luokiteltu tyydyttävään tai välttävään ekologiseen tilaan.



Kuva 1. LUVYn vesistövisioiden toiminta-alueet, jossa Rannikkovesivision pilottikohteet merkitty tumman vihreällä. Pikkalan lähialue osittain myös sinivihreä raidallinen.

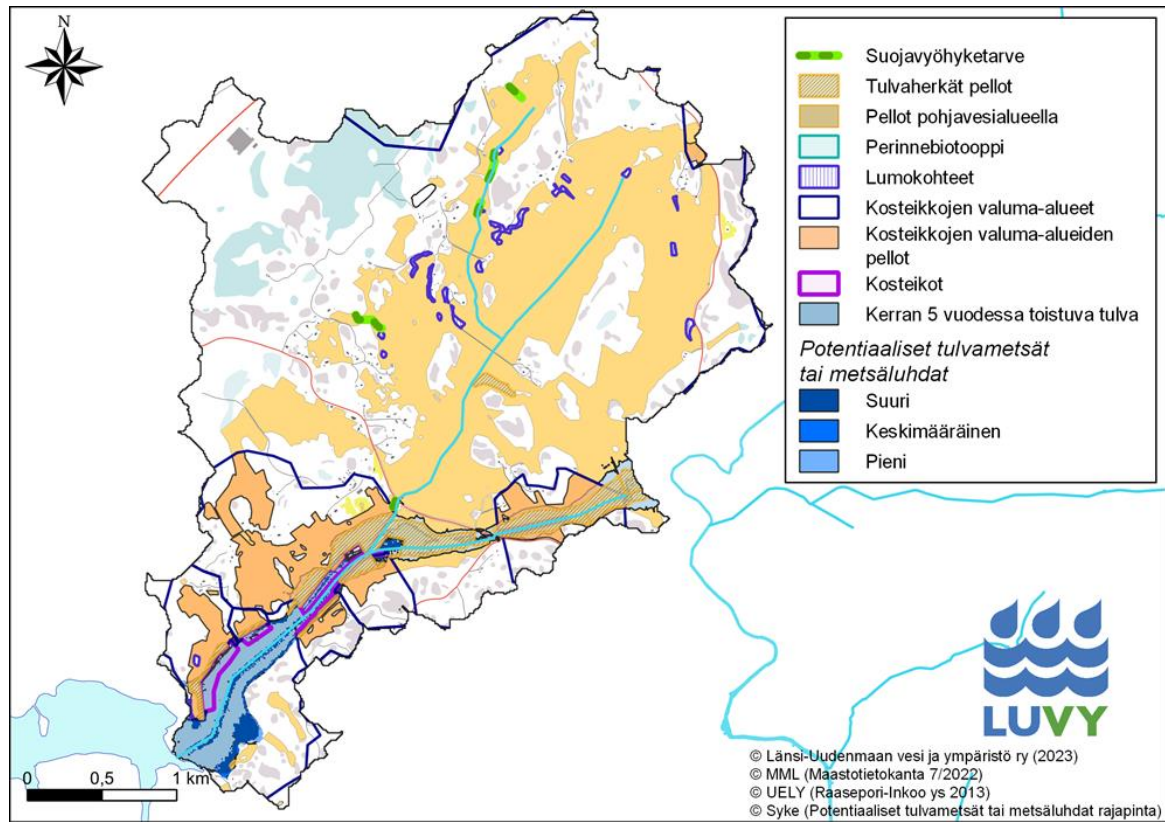
Pilottialueille laadittiin vuonna 2022 kunnostustarkastelut, joissa tunnistettiin laajasti valuma-aluekunnostuksen tarpeet. VALUME II –hankkeessa LUVY kartoitti pilottialueilta vesienhallintaan soveltuvia paikkoja niin maastokäynnein kuin paikkatietoaineistojen avulla sekä suunnitteli ja rakennutti vesienhallinta ratkaisuja.

Hanke teki yhteistyötä muiden alueen vesistökunnostushankkeiden kanssa muun muassa järjestämällä yhteisiä tilaisuuksia.

Hankkeen tavoitteet olivat pilottialueilla: veden viivytyksen lisääminen, vedenlaadun parantaminen, maatalouden toimintaedellytysten kohentaminen ja luonnon monimuotoisuuden lisääminen. Alla on listattu kunkin pilottialueen tarpeet.

1.2.1 Dragsviksfjärdenin valuma-alue, Raasepori

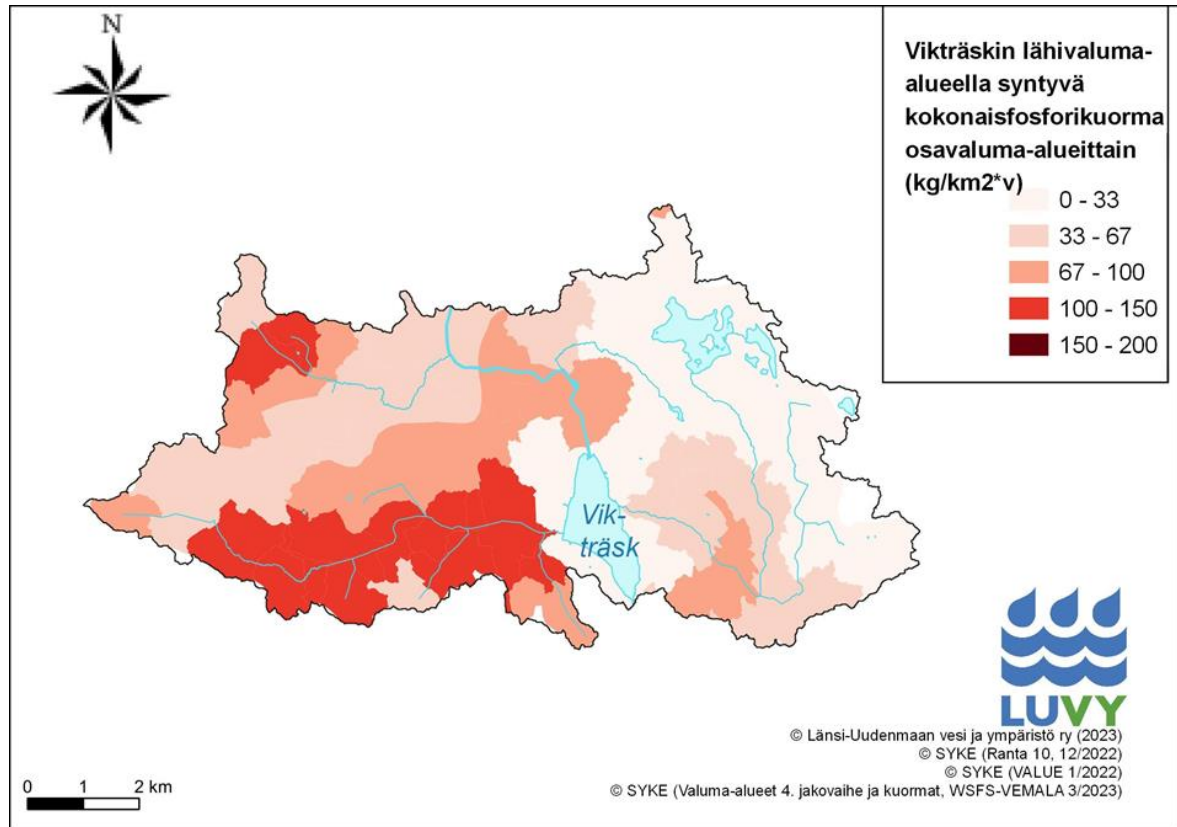
Dragsviksfjärdenin kunnostussuunnitelman (2022, LUVY) mukaan lahden kunnostus tulee aloittaa ulkoisen kuormituksen vähentämisestä. Mahdollisia kunnostusmenetelmiä alueella ovat maanparannusaineet, kaksitasouomat ja kosteikot sekä rakenteet, jotka hidastavat ja puhdistavat valumavesiä. Tiedon levittäminen ja neuvonta alueella asuville ja toimiville koettiin myös tärkeäksi.



Kuva 2. Storängsbäckenin valuma-alue, josta tulee ympäristöhallinnon Vemala-kuormitusmallin mukaan eniten ulkoista kuormitusta Dragsviksfjärdeniin.

1.2.2 Pikkalanlahden valuma-alue, Siuntio

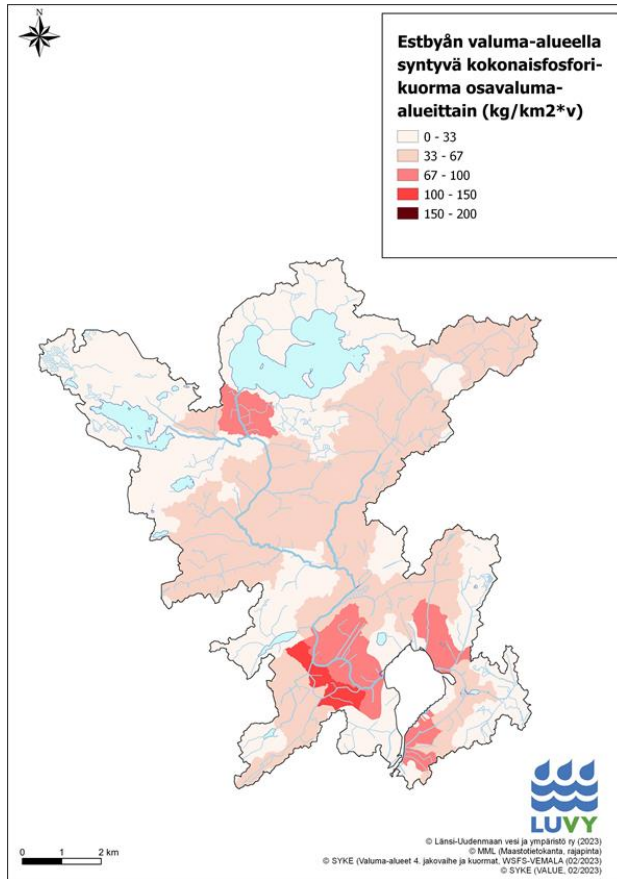
Pikkalanlahden kunnostustyön painopiste kannattaa kohdistaa valuma-alueelle, jotta ulkoinen ravinnekuormitus saadaan vähenemään. Valuma-alueen pelloista ainakin 14 % (253 ha) on todennäköisesti helposti erodoituvia. Peltojen suojavyöhykkeiden riittävyys ja maanparannusaineiden levitysmahdollisuudet tulee kartoittaa ja tarjota tietoa ja neuvontaa maanviljelijöille näistä ja muista vesiensuojelullisista vaihtoehdoista. Lisäksi kaksitasouomien rakentamista etenkin vettyvien peltojen läpi virtaaviin uomiin tulisi selvittää. Virtavesikunnostuksia tulee jatkaa Siuntionjoen uhanalaisen taimenen elinolosuhteiden parantamiseksi (Pikkalanlahden kunnostustarkastelu, 2022, LUVY). Tässä hankkeessa tavoitteena oli Bölebäckenin vesien hallinnan edistäminen rakentamalla vesiensuojelurakenteita.



Kuva 3. Pikkalanlahteen Pikkalanjoen kautta laskevan Vikträskin lähivaluma-alueen kokonaisfosforikuormitus. Bölebackenin osavaluma-alue Vikträskin itäpuolella.

1.2.3 Tavastfjärdenin valuma-alue, Kirkkonummi

Alueella on nähty tarve pitkäkestoiselle ja suunnitelmalliselle kunnostustoiminnalle. Tavastfjärdenin kunnostustyön painopiste kannattaa kohdistaa valuma-alueelle, jotta ulkoinen ravinnekuormitus saadaan vähennettyä. Parhaiksi keinoiksi kunnostussuunnitelmassa ehdotettiin suojavyöhykkeitä, kaksitasouomia, kipsin tai muiden maanparannusaineiden levitystä, talviaikaista kasvipeitteisyyttä, kerääjäkasvien viljelyä sekä hulevesien viivytystä ja käsittelyä. Näihin liittyy lisäselvitystarpeita etenkin maastossa. Lisäksi lahden kalastoa tulisi tutkia ja petokalojen poikastuotantoalueiden tila kartoittaa ennen kalastoon mahdollisesti kohdistuvia kunnostustoimia (Kirkkonummen Tavastfjärdenin kunnostussuunnitelma, 2022, LUVY). Tavastfjärdenin kunnostustyöt oli tässä hankkeessa tavoitteena aloittaa Estbyn vesistön Jolkbyjoen haarasta.



Kuva 4. Estbyån valuma-alueen kokonaisfosforikuormitus osavaluma-alueittain.

1.3 Hankkeen toteutus

1.3.1 Dragsviksfjärdenin valuma-alueen toimenpiteet

Dragsviksfjärdenin valuma-alueella saavutettiin sinne asetetut tavoitteet. Hankkeessa päivitettiin Storängsbäckenin valuma-alueen yleissuunnitelma vuonna 2023 ja sen pohjalta toteutettiin vesienhallinta toimenpiteitä. Toimenpiteitä tarkennettiin vielä paikkatietoon perustuvalla valuma-alueetarkastelulla, jonka pohjalta toimet päätettiin keskittää valuma-alueen latvoille valumavesien viivyttämiseksi. Storängsbäcken on alavaa vanhaa merenpohja-alueutta jonne meritulvat nousevat säännöllisesti meriveden ollessa korkealla. Merivesi hidastaa myös ulos virtaavia valumavesiä. Latva-alueilla vettä viivyttämällä pyritään tasaamaan alueen virtaamahuippuja. Maanomistajien kiinnostuksen pohjalta Storängsbäckenille rakennettiin keväällä 2025 putkipato ja metsäkosteikko vesien viivyttämiseen. Lisäksi valmistui suunnitelma kaksitasouomalle, kohde tullaan toteuttamaan toisessa käynnissä olevassa hankkeessa. Dragsviksfjärdenin kunnostustoimenpiteiden edistämiseksi jatkossa tilattiin myös vesienhallinnan suunnitelma Dragsviksfjärdenin pohjoiselle osavaluma-alueelle. Suunnitelmassa ehdotettiin neljää vesiensuojelurakennetta, joilla voidaan parantaa alueen vesienhallintaa ja vähentää lahteen kohdistuvaa kuormitusta maa- ja metsätalousalueelta. Lisäksi hankkeessa seurattiin Horsbäckin hulevesikosteikon toimintaa. Hankkeen aikana Raaseporin kaupunki rakennutti hulevesikosteikoille lisäaltaita vuonna 2024.

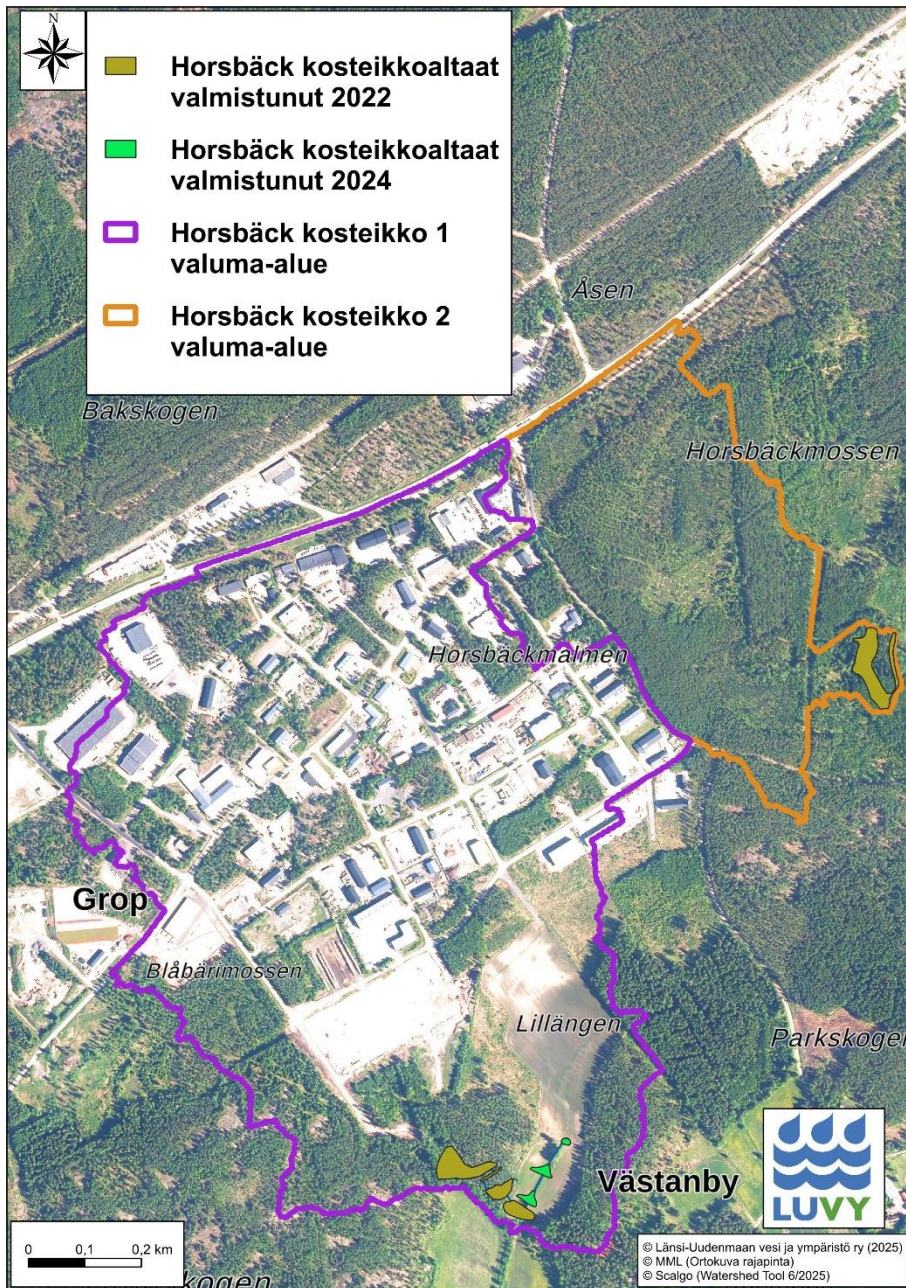
1.3.1.1 Horsbäckin kosteikon seuranta

Horsbäckin hulevesikosteikko kokonaisuuden ensimmäiset kolme allasta sekä Kärrbyn kosteikko rakennettiin vuoden 2022 aikana. Kosteikon kolmatta allasta laajennettiin ja jatkettiin rakentamalla kaksi uutta allasta ala-

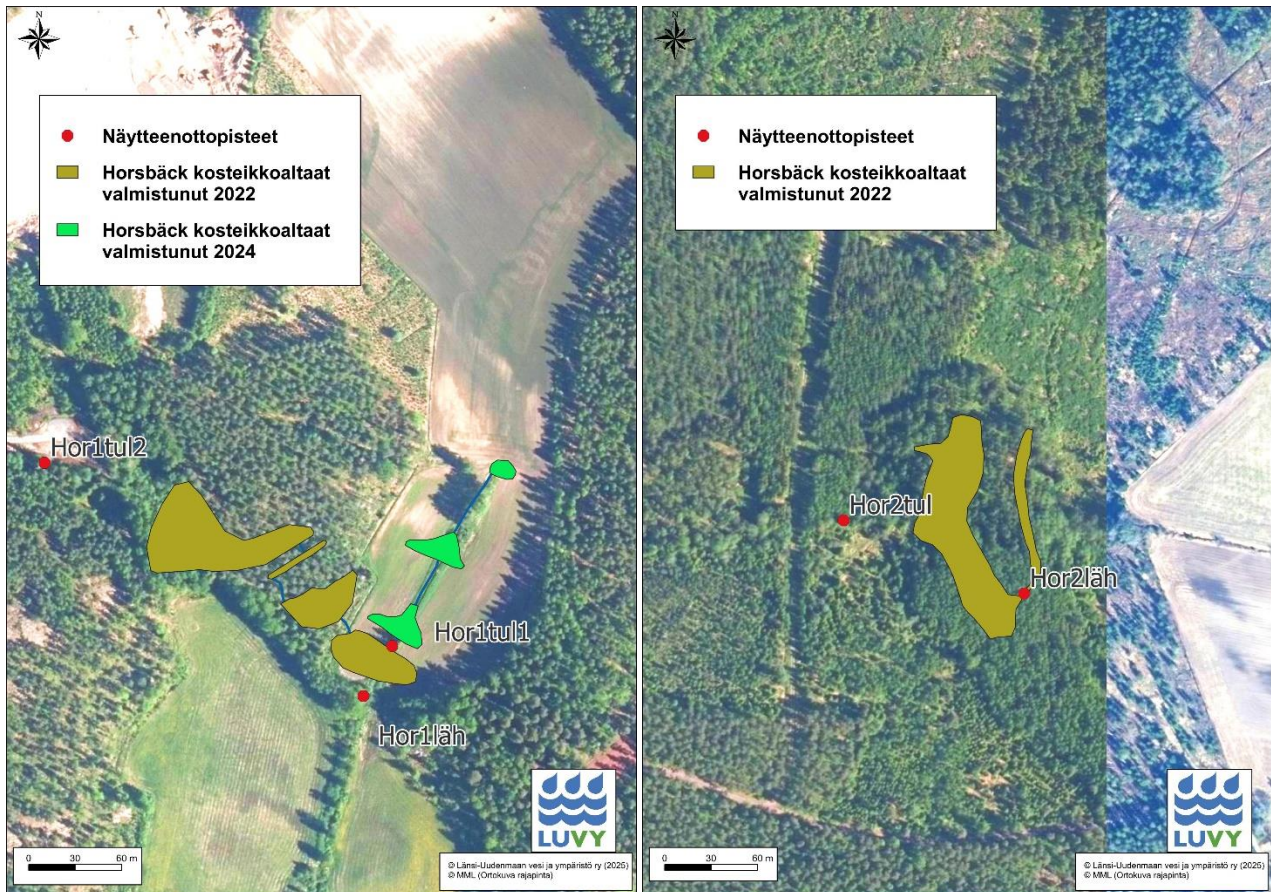
virtaan. Laajennuksella saatiin parannettua teollisuusalueen hulevesien käsittelyä ja ohjattua teollisuuden hulevedet itäpuolelta uusiin altaiisiin. Kosteikko kokonaisuus rakennettiin Raaseporin kaupungin toimesta LUVYn koordinoimissa kunnostushankkeissa.

VALUME II – hankkeessa seurattiin hulevesikosteikon asettumista ja toimivuutta hulevesien puhdistuksessa 1–3 vuotta rakentamisen jälkeen. Näytteet otettiin ensimmäiseen altaaseen teollisuusalueelta tulevasta uomasta (Hor1tul1) ja kolmanteen altaaseen laskevasta pelto-ojasta (Hor1tul2) sekä kolmannesta altaasta lähtevästä uomasta Hor1läh). Lisäksi näytteet otettiin Kärrbyn hulevesikosteikosta tulevasta (Hor2tul) ja lähtevästä uomasta (Hor2läh), minne kertyy hulevedet teollisuusalueen itäpuolelta. Näytteet haettiin kerran huhti/touko-, heinä- ja lokakuussa ja ne kuvastavat siten näytteenoton sen hetkistä tilannetta. Vedestä tutkittiin kiintoainemäärä, kokonais- ja liukoiset typpi- ja fosforipitoisuudet sekä kuparin kokonaispitoisuus.

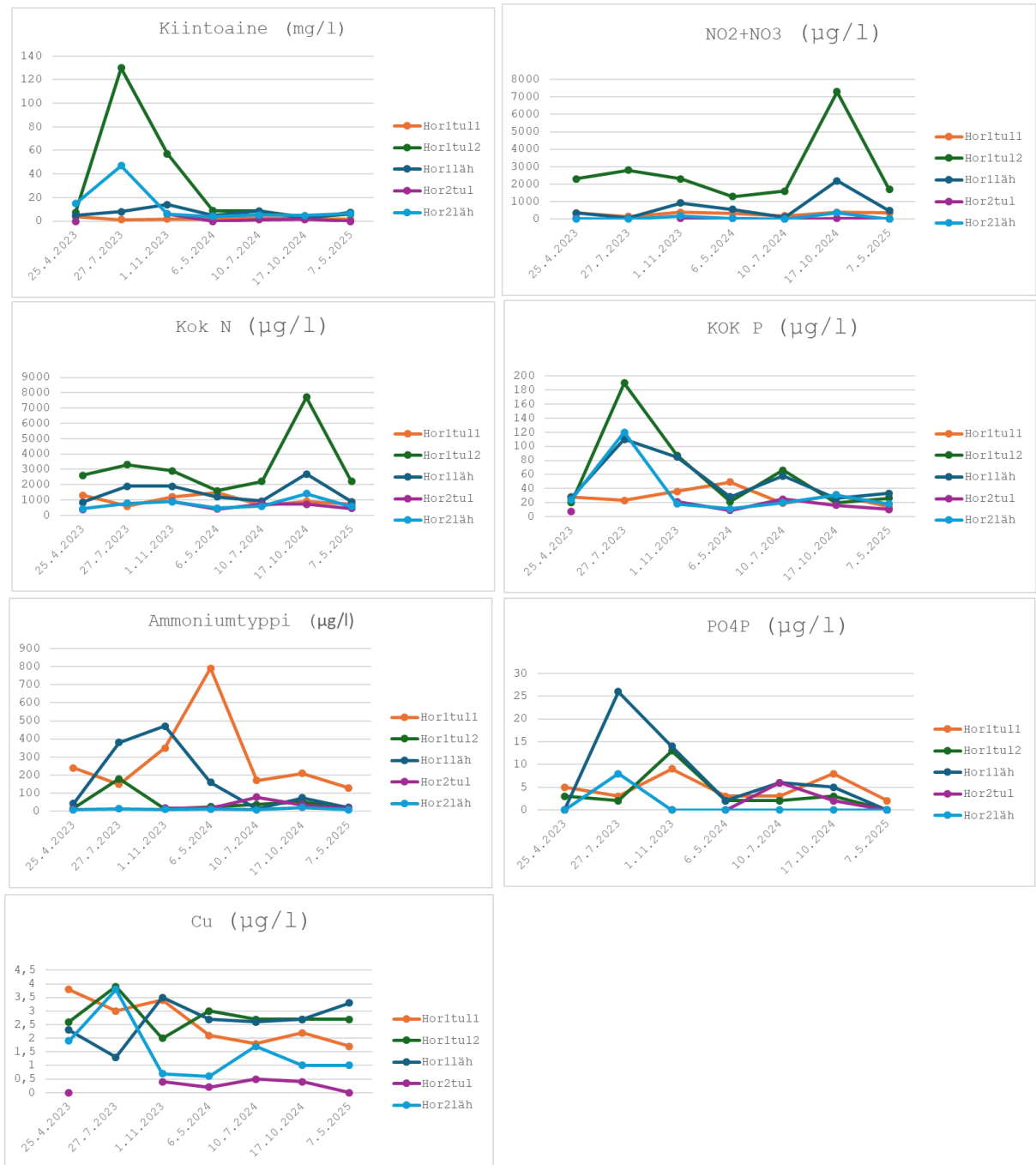
Mitatuissa pitoisuuksissa näyttäisi olevan laskeva trendi sinne tulevassa vedessä verrattuna sieltä lähtevään veteen lukuun ottamatta kuparipitoisuutta. Etenkin typpi ja fosforiravinteet sekä kiintoaine näyttävät pidättävän hyvin kosteikkoon. Kiintoainetta on ollut vuoden 2023 runsaasti heinäkuussa ja marraskuussa kosteikon kolmanteen altaaseen laskevassa peltouomassa (Hor1tul2). Kiintoainetta on kuitenkin selvästi pidättynyt kosteikkoon, kosteikosta lähtevässä vedessä kiintoaineen määrä on ollut selvästi alemmalla tasolla verrattuna kosteikkoon tulevaan veteen. Ilmatieteen laitoksen säätilastojen mukaan sateita saatiin vuonna 2023 tavanomaista runsaammin etenkin heinäkuussa mutta myös syksyllä, joka on kasvattanut etenkin pelloilta valumavesien mukana huuhtoutuvan kiintoaineen määrää. Muuten kiintoainemäärät ovat olleet maltillisia. Näytekerrojen vähyden vuoksi tulokset ovat ainoastaan suuntaa antavia.



Kuva 5. Horsbäckin kosteikkojen valuma-alueet ja kosteikot.



Kuva 6. Horsbäckin kosteikkojen näytteenottopisteet.



Kuva 7. Horsbäckin kosteikkojen vedenlaadun seurantatulokset vuosilta 2023-2025.

1.3.2 Pikkalanlahden valuma-alueen toimenpiteet

Hankkeessa tavoitteena oli Bölebäckenin kaksitasouoman suunnittelu ja toteutus. Kaksitasouoman suunnitelma valmistui alkuvuodesta 2024 ja kaksitasouoma rakennettiin syksyllä 2024. Kaksitasouomalla on parannettu Bölebäckenin vesienhallintaa huomattavasti. Kaksitasouomaa on rakennettu toispuoleisena yhteensä 2 km. Keväällä 2025 kaksitasouomalle käytiin kylvässä patopenger Dianaa uoman reunojen viherryttämiseksi ja mahdollisen uomaeroosion vähentämiseksi. Suuren alueen vuoksi kylvö tehtiin koneellisesti ostopalveluna. Maanomistaja on ollut erittäin tyytyväinen rakennettuun uomaan. Vesi on pysynyt kaivetussa uomassa eikä ole

noussut pelloille. Bölebäckenille on lisäksi tehty paikkatietoon perustuva valuma-alueen kunnostustoimenpiteiden tarkastelu jatkoa varten, joiden mukaisia toimia edistetään jatkohankkeissa resurssien puitteissa.



Kuva 8. Bölebäckenin kaksitasouoma toteutettiin toispuoleisena, kuva 22.10.2024

1.3.3 Tavastfjärdenin valuma-alueen toimenpiteet

Tavastfjärdenillä tavoitteena oli Jolkbyån osavaluma-alueen vesienhallinnan yleissuunnitelma ja yhden vesienhallintarakenteen toteutus. Yleissuunnitelma julkaistiin vuonna 2024. Suunnitelman pohjalta lähdettiin edistämään erityisesti Hemträsketin alueen vesienhallintatoimia, mikä kärsii vuotuisista tulvista. Kesällä 2024 toteutettiin yhteistyössä WWF: kanssa Hemträsketin yläpuolelle kosteikko ja kaksitasouoma. Lisäksi on edistetty Torpängenin kaksitasouoman toteutusta ja Hemträsketin alapuolelle kosteikko ja kaksitasouomaa. Nämä kohteet on tarkoitus toteuttaa Central Baltic WSSP -hankkeessa. Tavastfjärdenin vesienhallinnan edistämiseksi jatkossa tilattiin myös Estbynjoen läntisen haaran osavaluma-alueen vesienhallinta suunnitelma. Suunnitelmassa tarkasteltiin neljää mahdollista vesienhallintaratkaisua tällä osavaluma-alueella. Kunnostustoimenpiteiden asemapiirrustukset ja Estbynjoen läntisen haaran osavaluma-alueen vesienhallintasuunnitelma ovat maksatuksen liitteenä.



Kuva 9. Hemträsketin alueella esiintyy merkittäviä tulvahaasteita vuosittain. Jolkbynjoki kulkee kuvan keskellä ylhäältä oikealle. Kuva on otettu 15.1.2023. Hemträsket järvi on kuivattu Yläpuolinen Hemträsketin ojitusyhteisön toimesta 1920-luvulla. Nyt alue kasvaa talousmetsää ja alaosassa on luonnonsuojelualue.

1.4 Yhteistyö ja sidosryhmyöskentely

Hanke teki tiivistä yhteistyötä LUVYn muiden valuma-aluekunnostus-hankkeiden kanssa ja hankkeen pilotti-alueilla toimivien valuma-aluekunnostus hankkeiden kanssa. Yhteistyökumppanit ovat olleet tärkeitä etenkin hankkeen kohderyhmän maa- ja metsätalousmaiden maanomistajien tavoittamisessa ja heille viestimisessä. Tätä toimintaa on tarkoitus jatkossa vielä kehittää järjestämällä säännöllisiä tapaamisia etenkin maatalouden toimijoiden kanssa yhteistyön syventämiseksi ja LUVYn koordinoiman kunnostustoiminnan kehittämiseksi.

Yhteistyökumppanien avulla on tavoitettu laajempi joukko maanomistajia, kuin yksittäisen hankkeen kautta on mahdollista. LUVYn aloitteesta on **LUMME-hankkeen ja VALLU –hankkeen kanssa yhdessä viestitty** maa- ja metsätaloustahoille sekä maanomistajille vesistöviisaista toimenpiteistä pellonpiennar- ja yleisötapahtumien kautta. **Raaseporinjoki-hanke, Raaseporin kaupunki, BSAG:n hanke Carbon Action Svenskfinland ja Nylands Svenska Lantbrukssällskap maatalousneuvontajärjestö** ovat osallistuneet tapahtumien järjestämiseen ja niistä tiedottamiseen. Metsäseminaarin toteuttamiseen ovat osallistuneet **TAPIO, Suomen metsäkeskus, YH Novia** sekä **Raaseporin kaupungin** yhdyskuntateknisen osaston puolelta metsävastaava. Tapahtumia on järjestetty ja niistä viestitty ruotsiksi sekä suomeksi.

WWF:n VALUTA II ja RANKKU hankkeiden kanssa on pidetty säännöllisesti yhteyttä (Teams-kokoukset, puhelimitse) ja WWF:n kanssa toteutettu yhdessä Hemträsketin yläpuoliset vesienhallintarakenteet.

Varsinais-Suomen ELY-keskus; KIPSI-hanke, on pidetty säännöllisesti yhteyttä ja tavoitettu maanomistajia heidän viestintäkanavien kautta.

Maaseutuhallinto ja Agrihubi; ajankohtaiset tiedotteet ja tapahtumat on jaettu maaseutuhallinnolle heidän omille viestintäkanaville jaettavaksi (s-postitse) ja myös Maaseutuverkoston Agrihubiin.

Alueelliset ja paikalliset maataloustahot: Hankkeen aikana olemme olleet säännöllisesti yhteydessä seuraaviin paikallisiin maataloustahoihin: SLC Raseborg, Raseborgs lantmannagille, Sjundeå landsbygdsförening, Kyrksläts landsbygdsförening, Nylands Svenska Lantbrukssällskap ja Inkoon maaseutuhallinto.

Lisäksi **alueen kunnat** ovat olleet tärkeitä yhteistyökumppaneita; ylläpidämme suhteitamme kunnallisiin yhteyskumppaneihimme sekä kuntien viestinnän yksikköön mm. säännöllisin kokouksin ja sähköpostitse. Kunnat ovat myös jakaneet hankkeiden tapahtuma ja muita tiedotteita omissa viestintäkanavissaan.

1.5 Viestintä ja tiedottaminen

Hankkeen keskeisin viestinnän tavoite on ollut maanomistajien kontaktointi etenkin Jolkbyån, Bölebäckenin ja Storängsbäckenin alueilla vesienhallintatoimenpiteiden edistämiseksi alueella. Hankkeen aikana on järjestetty useita pellonpiennartilaisuuksia LUVYn aloitteesta.

LUVY on toteuttanut suomenkielisen pellonpiennartilaisuuden Pusulassa 7.8.2024 Kilpiän tilalla ja ruotsinkielisen tilaisuuden Kirkkonummelle 21.8.2024 Yhteistyöpartnereina SLC Nyland, Raaseporin kaupungin Raaseporinjoki-hanke, Nylands Svenska Lantbrukssällskap ja BSAGn Carbon Action Svenskfinland. Pellonpiennartilaisuuksien teemana oli maan rakenteen arviointi ja maan syvä kuohkeutusmenetelmä jankkurointi. Tapahtumat herättivät kiinnostusta, 7.8. paikalla oli 16 maanviljelijää ja 21.8. 26 maanviljelijää. Lisäksi hanke osallistui Kirkkonummipäiviin 24.8. Ruotsinkielisestä tapahtumasta oli artikkeli Landsbygdens Folk maatalousalan lehdessä.

Hankkeen aikana on myös LUVYn aloitteesta järjestetty seminaari - Praktiska lösningar för skogsbrukets vattenvård johon osallistui 27 henkilöä. Yhteistyöpartnereina olivat SLC Nyland, Raaseporinjoki-hanke ja Snapper-tunan sisäsaaristo-hanke, YH Novia, sekä Raaseporin kaupungin rakennusosasto. Tapahtumasta on ilmestynyt artikkeli Landsbygdens Folk maa- ja metsätalousalan lehdessä.

Torpängenin alueen maanomistajille pidettiin maanomistajainfotilaisuus 15.5.2025. Tilaisuudessa kerrottiin Torpängenin alueelle suunnitelluista toimenpiteistä ja kerättiin palautetta kaksitasouoma-suunnitelmasta. Tapahtumaan osallistui viisi maanomistajaa.

Estbynjoen alueella pidettiin vesienhallinnan yleissuunnittelun aloitustilaisuus, jossa informoitiin alueen maanomistajia sekä muita asiasta kiinnostuneita alueen suunnitteluhankkeen taustasta ja tavoitteesta sekä keskusteltiin alueen vesistöjen nykytilasta ja kehittämistarpeista. Tilaisuus pidettiin 20.05.2025 ja siihen osallistui 31 henkilöä.

1.5.1 Hankkeen innovatiivisuus, monistettavuus, uutuusarvo, hankkeen hyöty

Yleissuunnitelman laatiminen ja päivitys

Jolkbyån valuma-alueelle ei oltu laadittu aiemmin yleissuunnitelmaa ja alueen vesienhallinnan kehittäminen on ollut sekä kunnan että alueen maanomistajien kiinnostuksen kohteena. Oli tärkeää, että alueelle laadittiin kattava yleissuunnitelma, jossa huomioitiin valuma-alueen tarpeet ja erityispiirteet. Jolkbyån vesienhallinnan tarkastelu valmistui keväällä 2024. Hankkeen toiminta-aikana suunniteltiin kolme kohdetta ja toteutettiin yleissuunnitelmassa esitetty kohde Hemträsketin yläpuolelle yhteistyössä WWF:n kanssa. Muuta suunnitellut kohteet tullaan toteuttamaan toisessa hankkeessa vuosien 2025–2026 aikana.

Raaseporin Storängsbäckenin alueelle on laadittu (2013) yleissuunnitelma, jossa ei ole esim. tarkasteltu kaksitasouomapaikkoja vesienhallinnan näkökulmasta. Hankkeessa yleissuunnitelmaa on päivitetty kaksitasouoma- ja pohjapatokohteilla sekä veden viivytykseen sopiville paikoille vuonna 2023. Alueen vesienhallinnan kehittämisestä ovat kiinnostunut Raaseporin kaupunki ja alueen asukkaat ja maanomistajat. Alueella on myös muita kunnostustoimijoita ja viereisellä valuma-alueella toimii Raaseporinjoki-hanke. Hankkeen toiminta-aikana suunniteltiin alueelle kolme kohdetta ja toteutettiin kaksi kohdetta.

Horsbäckin kosteikoiden vedenlaadun seuranta

Kosteikoilla on seurattu valuma-alueelta tulevaa kuormitusta kiintoaineen, ravinteiden ja kuparin osalta, ja miten kosteikko ns. puhdistaa vettä. Näytteitä on haettu kolme kertaa, keväällä, kesällä ja syksyllä.

Sidosryhmätyöskentely – tiedonvälitys ja toimijoiden aktivointi

Sidosryhmätyö varsinkin maataloustahojen kanssa on ollut tavoitteellista ja hedelmällistä. Olemme todenneet, että maataloussidosryhmä on kausittaisesti hyvin kiireinen ja silloin osallistujista eri tapahtumiin on kovaa kilpailua. Näin ollen LUVYn taktiikka on ollut enemmissä määrin järjestää tapahtumia ensi sijaisesti yhdessä muiden vesienhoitohankkeiden kanssa – näin säästämme sekä hankkeidemme että sidosryhmiemme aikaa ja voimme työskennellä kaikin puolin tehokkaasti.

1.6 Hankkeen tuotokset

Aikana 28.11.2022-15.6.2025.

1. Raaseporin Dragsviksfjärdenin pilottialueella:
 - a. Toteutettu vedenlaadun seurantaa tutkimusohjelman mukaisesti Horsbäckin kahden hulevesikosteikon osalta. Tulokset mukana liitteenä.
 - b. Päivitetty yleissuunnitelma Storängsbäckenin valuma-alueelle vesienhallinnan edistämiseksi alueella. Toimitettu aikaisemman maksatuksen liitteenä.
 - c. Toteutettu kaksi metsäalueen vesienhallintatoimenpidettä Storängsbäckenin latvoilla, putkipato-laskeutusallas ja metsäkosteikko. Kohteilla tasataan virtaamahuippuja ja vähennetään uomaeroosiota. Hankinta-asiakirjat on toimitettu tämän maksatushakemuksen liitteenä.
 - d. Suunniteltu kaksitasouoma Storängsbäckenin latvoille. Alueella on syväreunainen uoma, joka osittain sortunut, kaksitasouomalla helpotetaan eroosiohaasteita ja parannetaan alueen vesienhallintaa. Toteutus VALLU-hankkeessa.
 - e. Tilattu Dragsviksfjärden pohjoiselle valuma-alueelle alustava tarkastelu mahdollisista vesienhallintatoimenpiteistä jatkoa varten. Vemala-kuormitusmallin mukaan tältä alueelta tulee Storängsbäckenin lisäksi eniten kuormitusta Dragsviksfjärdeniin. Toimitettu tämän maksatushakemuksen liitteenä.
2. Siuntion Pikkalanlahden Bölebäckenin pilottialueella:
 - a. Toteutettu kaksitasouoma toispuoleisena pituus 2 km. Kaksitasouomalla parannettu merkittävästi alueen vesienhallintaa.
 - b. Tilattu jatkoa varten valuma-alueen paikkatietoon perustuva periaatesuunnitelma muiden valuma-alueen vesienhallintatoimenpiteiden edistämiseksi
3. Kirkkonummen Tavastfjärdenin pilottialueella:
 - a. Laadittu Jolkbynjoen valuma-alueen vesienhallinnan tarkastelu. Alueella isoja tulvahaasteita.
 - b. Jolkbynjoen valuma-alueelle Hemträsketin yläpuolelle toteutettu Storägarnarna kosteikko – ja kaksitasouoma yhdessä WWF:n kanssa. Hemträsketin alueella suurimmat tulvahaasteet Jolkbynjoen valuma-alueella.
 - c. Tilattu konsultilta Hemträsketin alapuolen tulvaongelman ratkaisemiseksi periaatesuunnitelma kosteikosta ja kaksitasouomasta, joiden toteutus Central Baltic WSSP-hankkeessa
 - d. Tilattu konsultilta Torpängenin kaksitasouoman periaatesuunnitelma vesienhallinnan parantamiseksi alueella, minkä toteutus Central Baltic WSSP-hankkeessa.
 - e. Tilattu Estbyn länsihaaralle maanomistajien kiinnostuksen perusteella periaatesuunnitelma vesienhallintatoimenpiteistä alueen vesienhallinnan edistämiseksi jatkossa. Toimitettu tämän maksatushakemuksen liitteenä.

1.7 Hankkeen tulokset

Hankkeessa saavutettiin asetetut tavoitteet ja varmistettiin myös toimien jatkuvuus. Jokaiselle pilottialueelle on laadittu jatkosuunnitelma vesienhallinnan edistämiseksi tai laadittiin valmis rakennesuunnitelma kohteesta, joka voidaan toteuttaa toisessa hankkeessa. Lisäksi kehitettiin maanomistajien kontaktoinnin toimintamallia.

Viemme nyt paikkatietoon ajankohtaisen tilanteen maanomistajien lupatilanteesta esimerkki alla. Tämä helpottaa kohteiden edistämistä etenkin, kun samalla kunnostuskohteella on useampi maanomistaja.

Alueen maataloustoimijoiden kanssa on hankkeen aikana tehty laaja-alaisesti yhteistyötä sekä suomeksi että ruotsiksi. Hankkeen aikana on muodostunut hyvät verkostot maataloustoimijoihin.

Hanke toteutti toiminta-alueellaan valuma-alueen suunnittelun tiekartan 2030 tavoitteita. Pilottialueiden valuma-aluekunnostustoiminta lähti alueelle aiemmin tai hankkeen aikana laaditusta valuma-alueen yleis/kunnostussuunnitelmasta ja sen pohjalta nousseiden kunnostustarpeiden edistämisestä. Yleissuunnitellussa hyödynnettiin laajasti avoimia paikkatietoaineistoja, SCALGO- valuma-alueen 3D-mallia, Vemala-kuormitusmallitarkasteluja, ympäristöhallinnon avoimet tiedot-aineistoja, maastotarkasteluja ja muuta olemassa olevaa tietoa alueelta.

1.8 Toiminnan jatkuvuus

Kunnostustoimenpiteet viedään Vesistökunnostajan karttapalveluun ja vedenlaadun seurannan tulokset VESLA-rekisteriin. Hankkeen verkkosivut jäävät LUVYn päättyneet hankkeet osioon. LUVY ylläpitää luotuja sidosryhmäkontakteja muissa hankkeissaan.

Laadittujen yleissuunnitelmien ja kohdesuunnitelmien mukaisia kunnostustoimenpiteitä edistetään jo muissa hankkeissa. Valuma-aluekunnostustyö jatkuu alueella myös tulevaisuuden hankkeissa. Alueen kunnat ovat sitoutuneet rahoitusoppimuksin Rannikkovesivisio yhteistyöhön vuoteen 2028 asti.

Taulukko 1. Vesienhallinnan toimenpideohjelma pilottialueilla:

Raaseporin Dragsviksfjärdenin pilottialue:	toteutus	toteutus ajankohta
Storängsbäckenin latva-alueen kaksitasouoma	VALLU-hanke	25/26
Pohjoisen valuma-alueen vesienhallintatoimenpiteiden edistäminen alustavien suunnitelmien pohjalta	VALLU-hanke	25/26
Pikkalanlahden pilottialue:		
Vesienhallintatoimenpiteiden edistäminen valuma-alue suunnitelman mukaan	edistetään tulevaisuuden hankkeissa	26-
Kirkkonummen Tavastfjärdenin pilottialue:		
Hemträsketin alapuolen kosteikko ja kaksitasouoma	Central Baltic WSSP-hanke	25/26
Torpängens kaksitasouoma	Central Baltic WSSP-hanke	25/26
Jolkbynjoen yleissuunnitelma muut kohteet	edistetään tulevaisuuden hankkeissa	26-
Estbynjoen länsihaaran vesienhallintatoimenpiteiden edistäminen	edistetään tulevaisuuden hankkeissa	26-
Estby-Kvarnby yleissuunnittelu	Central Baltic WSSP-hanke	25/26

1.9 Projektin rahoitus

Hankkeen budjetista jäi osa käyttämättä, johtuen ennalta arvaamattomasta haasteesta. Jolkbynjoen Hemträsketin alapuolisella kohteella oli kaksi laillista ojitusyhteisöä. Ojitusyhteisö asioiden selvittäminen vei aikaa, eikä kohdetta ehditty toteuttaa tämän hankkeen puitteissa. Hankkeessa kuitenkin saavutettiin suunnitelma vaiheessa hankkeelle asetetut tavoitteet. Hankkeessa ei ollut tarvetta tehdä muutoshakemusta.

1.10 Hankkeen toteutus numeroina

Vastaa alla oleviin kysymyksiin lukuina. Ellei tiedossa ole oikeaa lukumäärää, voit arvioida vastauksen.

KYSYMYS	lkm
---------	-----

Kuinka monta maanomistajaa on ollut mukana hankkeessa? Myös maanvuokraajat lasketaan.	120
Kuinka monta uutta menetelmää hankkeessa pilotoitiin?	0
Kuinka monta valuma-aluekohtaista / osa-valuma-aluekohtaista suunnitelmaa hankkeessa on laadittu?	3
Mikä on valuma-aluekohtaisten suunnitelmien laajuus (pinta-ala, ha)?	26100
Kuinka monta tilaisuutta hanke on järjestänyt? Tässä huomioidaan tilaisuudet, joissa on mukana hankkeen ulkopuolisia osallistujia.	7
Kuinka monta osallistujaa on yhteensä ollut hankkeen järjestämissä tilaisuuksissa? Tässä huomioidaan tilaisuudet, joissa on mukana hankkeen ulkopuolisia osallistujia.	185
Kuinka moneen muiden järjestämään tilaisuuteen hanke / hankkeen edustajat ovat osallistuneet. Tässä huomioidaan vesienhallinnan teemaan liittyvät tilaisuudet. Esim. webinaari-esittelyt/ webinaarien arvioitu kuulijamäärät.	5
Kuinka monta viestintätuotetta hankkeessa on valmistunut? Viestintätuotteita ovat esimerkiksi tiedotteet/uutiset, blogit, videot, esitteet, podcastit, some, verkkosivut, lehtijutut yms. Viestintämateriaalia on toteutettu sekä suomeksi että ruotsiksi.	54
Kuinka monta asiantuntija-artikkelia hankkeessa on valmistunut?	3

1.11 Hankkeen vaikuttavuus

	<i>Erittäin paljon</i>	<i>Melko paljon</i>	<i>Jonkin verran</i>	<i>Vain vähän/ei lainkaan</i>	<i>Ei kuulunut hankkeen toimintaan</i>
<i>Tiedonvälitys ja toimijoiden aktivointi</i>		x			
<i>Uudet toimintatavat ja toimintamallit</i>		x			
<i>Valuma-alue suunnittelu, eri maankäyttömuotojen vesienhallinnan yhteensovittaminen</i>		x			
<i>Valuma-alue lähtöisen suunnittelun tunnistetut hyödyt eri intressiryhmille</i>	x				
<i>Maanomistajien kanssa tehtävä yhteistyö tai heidän saavuttamansa hyöty</i>	x				
<i>Uusi tieto vesiensuojelun ja vesienhallinnan menetelmistä</i>		x			